

Nazwa przedmiotu:	Archeologia powszechna V (okres lateński i wpływów rzymskich)
Course title:	Barbarian Europe in La Tène and Roman Iron Age
Kod:	05-APL-24
Course code:	05-APL-24
Rok studiów:	II, studia pierwszego stopnia
Year of study:	II, first cycle
Semestr:	4, letni
Semester:	4, summer
Typ zajęć:	wykład, ćwiczenia i konwersatorium, obowiązkowe
Type of course:	lecture, classes and seminar, compulsory
Liczba godzin:	30 godz. wykładu, 30 godz. ćwiczeń, 15 godz. konwersatorium
Number of hours:	30h lectures, 30h classes, 15h seminar
Punkty ECTS:	8
ECTS credits:	8
Osoba prowadząca:	dr hab. Andrzej Michałowski, dr Milena Teska
Name of lecturer:	Dr. habil. Andrzej Michałowski, Dr. Milena Teska
Poziom kursu:	podstawowy
Level of course:	basic (beginner)
Język wykładowy:	polski
Language of instruction:	Polish
Wymagania wstępne:	podstawowa wiedza z zakresu prehistorii i źródłoznawstwa
Prerequisites:	basic knowledge about prehistoric communities and material finds
Metody oceny:	aktywny udział na ćwiczeniach, kolokwium zaliczeniowe z ćwiczeń i konwersatoriów, egzamin ustny
Assesment methods:	active class participation, classes and seminar exams, final oral exam
Treści przedmiotu:	Kurs przedstawia dzieje i kulturę społeczeństw barbarzyńskiej Europy od momentu kolonizacji greckiej basenu Morza Śródziemnego i Czarnego, poprzez ujawnianie się kultury różnych plemion barbarzyńskich, zwłaszcza Celtów, Germanów, Geto-Daków, Bałtów, Słowian oraz napływających tutaj plemion stepowych, aż po czasy kształtowania się kultury merowińskiej i wczesnośredniowiecznych Słowian (VII w. p.n.e. – VI w. n.e.). Dzieje te ujęto zasadniczo w ramach trzech etapów chronologicznych, które wyznaczone są efektami procesu halsztatyzacji, latenizacji i romanizacji społeczności barbarzyńskiej Europy. Uwagę, na kolejnych etapach, zwraca się na złożoność różnych kategorii źródeł, stanowiących podstawę do wyjaśnienia tych procesów. Podejmowane są próby zdefiniowania poszczególnych prowincji kulturowych Europy barbarzyńskiej, a w związku z tym przeprowadza się analizę tzw. kultur archeologicznych i jej wyznaczników. Na tym tle uwzględnia się kwestie podstaw gospodarczych,

	<p>stosunków społecznych i kultury symbolicznej. Osobnym zagadnieniem pozostaje próba nakreślenia, wykorzystując źródła językowe, pisane, archeologiczne i antropologiczne, wybranych aspektów procesu etnogenezy różnych społeczności barbarzyńskiej Europy.</p>
<p>Course contents:</p>	<p>The course aims to present history and culture of the Barbarian Europe from the moment of the Greek colonization of the Mediterranean and Black Sea basins through the emergence of different Barbarian tribes, in particular the Celts, the Germans, the Geto-Dacians, the Balts, and the Slavs in addition to steppe tribes up to the emergence of the Merovingians and early Medieval Slavs (7th century BC – 6th century AD). This history is generally divided into three chronological stages that are marked by the consequences of the Hallstatt, La Tène, and Roman influences, respectively on local Barbarian communities of Europe. The course will particularly focus upon a complexity of archaeological evidence making possible to explain this process. It will be aimed at defining different culture provinces of the Barbarian Europe by detailed analysis of so-called archaeological cultures and their material culture. Consequently, this will lead to presenting their economic foundations, social structure and symbolic culture. Additional issue involves an attempt to address selected aspects of ethnogenesis of different communities of the Barbarian Europe by looking at linguistic, written, archaeological, and anthropological evidence.</p>
<p>Cele i efekty kształcenia:</p>	<p>Słuchacz kursu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>uzyskuje gruntowną wiedzę o:</i> dziejach społeczności barbarzyńskiej Europy w dobie ich kontaktowania się ze społeczeństwami kultury śródziemnomorskiej; kwestii metod i źródeł wykorzystywanych przy formułowaniu kwestionariusza pytań dotyczących barbarzyńskiej Europy; aktualnych kierunkach badań nad społecznościami barbarzyńskiej Europy, w tym szczególnie na terenie Polski; 2) <i>rozumie:</i> znaczenie przemian społecznych i kulturowych dokonujących się w Europie u schyłku starożytności i wynikających stąd konsekwencji dla społeczności wczesnośredniowiecznych; specyfikę bazy źródłowej, z której czerpie refleksję o Europie u schyłku starożytności; złożoność pojęcia tzw. kultury archeologicznej i trudności z jej egzemplifikacją podmiotową; 3) <i>posiada umiejętność:</i> rozumienia różnych terminologii kulturowych, podmiotowych, zwłaszcza określenia „wspólnota komunikatywna”, chronologicznych; posługiwania się tymi terminami; wyjaśniania procesów etnogenetycznych; rozróżnienia „przedmiot” a „podmiot” w badaniach kultury barbarzyńskiej Europy; doboru źródeł dla realizowania w przyszłości swoich prac dyplomowych; konstruowania wniosków o procesach przemian kulturowo – osadniczych; umiejętności podejmowania dyskusji o problemach badań nad

	społecznościami barbarzyńskiej Europy.
Objectives and learning outcomes:	<p>Student: 1) <i>will gain the basic knowledge of:</i> history of local communities of the Barbarian Europe as regards their contacts with societies from the Mediterranean zone; methods and material evidence used for studies of the Barbarian Europe; contemporary approaches to studies of the Barbarian Europe communities, in particular those inhabiting Poland;</p> <p>2) <i>will gain the understanding of:</i> significance of social and cultural transformations in Europe towards the end of antiquity and their consequences for early Medieval communities; peculiarity of material culture influencing our understanding of Europe in this period; complexity of so-called archaeological culture category and difficulties in its identification with prehistoric groups;</p> <p>3) <i>will gain the skills necessary to:</i> understand and use different cultural, chronological and historical categories, in particular ‘communicative community’; explain ethnogenesis processes; distinguish between ‘subject’ and ‘object’ in research of the Barbarian Europe; be able to select empirical evidence for their M.A. dissertations; formulate conclusions about processes of cultural and settlement changes; discuss various issues in the studies of the Barbarian Europe communities.</p>
Zalecana literatura:	<p>Cunliffe B. Starożytni Celtowie, Warszawa 2003. Dąbrowska T. Wczesne fazy kultury przeworskiej. Chronologia-zasięg-powiązanie, Warszawa 1988. Heather P. Imperia i barbarzyńcy. Migracje i narodziny Europy, Poznań 2010. Kokowski A. (red.), Wandalowie. Strażnicy bursztynowego szlaku, Warszawa 2004. Ó Hógáin D., Celtowie. Dzieje, Warszawa 2009. Salač V., Bemmann J. (red.), Mitteleuropa zur Zeit Marbods, Praha, Bonn 2009. Strzelczyk J., Zapomniane narody Europy, Wrocław 2006. Wielka Historia Świata, t. 3. Świat okresu cywilizacji klasycznych, Kraków 2005. Wielowiejski J. (red.), Prahistoria ziem polskich, t. V, Późny okres lateński i okres rzymski, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1981.</p>
Recommended reading:	<p>Cunliffe B. Starożytni Celtowie, Warszawa 2003. Dąbrowska T. Wczesne fazy kultury przeworskiej. Chronologia-zasięg-powiązanie, Warszawa 1988. Heather P. Imperia i barbarzyńcy. Migracje i narodziny Europy, Poznań 2010. Kokowski A. (red.), Wandalowie. Strażnicy bursztynowego szlaku, Warszawa 2004. Ó Hógáin D., Celtowie. Dzieje, Warszawa 2009. Salač V., Bemmann J. (red.), Mitteleuropa zur Zeit Marbods, Praha, Bonn 2009. Strzelczyk J., Zapomniane narody Europy, Wrocław 2006.</p>

Wielka Historia Świata, t. 3. Świat okresu cywilizacji klasycznych, Kraków 2005.

Wielowiejski J. (red.), Prahistoria ziem polskich, t. V, Późny okres lateński i okres rzymski, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1981.